

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
čice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Iz ustavotvornega odbora.

Kancelarograf — sprejet.

LDU Beograd, 5. aprila. 45. redni
sestanelek ustavnega odbora je ot-
voril predsednik dr. Momčilo Ninčič ob
9.30 dopoldne. Na dnevnem redu je
bila razprava o čl. 13, ki govori o
veri.

Posl. dr. Žerjav (demokrat) je
nadaljeval svoj govor, ki je bil pre-
kinjen na snočnem sestanku radi ve-
likega razburjenja v dvorani. Nava-
jal je še nekatere podatke iz pastir-
skega pisma ljubljanske škofa dr.
Jegliča ter je nato opisoval, kako je
tudi sedaj ob času volitev v konstitu-
anto rabila duhovščina ista sredstva,
s katerimi je pred vojno agitirala za
ljudsko stranko. Govornik ne naspro-
tuje temu, da ne bi smeli duhovniki
izven cerkve direktno delati za svo-
jo stranko, zahteva pa, da se agitaci-
ja absolutno odstrani od oltarja in iz
izpovednice.

Posl. dr. Dulibič (Jugoslovenski
klub) je v svojem govoru poudarjal,
da se bo naša država sama izključila
iz vrste evropskih držav, ako bi se
sprejel odstavek, ki zaključuje čl. 13.
Poudarja, da v ustavi ni druge določ-
be v tem pogledu in ni tako n. pr.
nikjer rečeno, da uradniki ne smejo
agitirati v smislu kake stranke. Ta
določba je sicer naperjena proti vsem
veroizpovedim, toda če se vzame
v poštev povod njenemu postanku,
sodi, da je naperjena samo proti ka-
toliški duhovščini (glasovi: proti
njegovemu delu). Končno je predla-

gal govornik, naj se glasuje o vsakem
stavku posebej, končno pa o stavku,
ki se tiče kancelarografa.

Posl. dr. Vošnjak je zavračal tr-
ditev, da so Slovenci vsvarili odsta-
vek o kancelarografu v ustavni na-
črt, vendar pa ne odklanja možnosti,
da so dali za to inicijativo. Pravi, da
je v splošnem državnem interesu, ka-
kor tudi v interesu verskega mira,
da se sprejme to določilo, kakor je
predlagati v načrtu. V svojem govoru
je poudarjal, da so po novi ustavi vse
vere enakopravne, da so vse prizna-
ne konfesije javnopravne korporacije,
ki imajo pravico vršiti gotovo oblast
ter uživajo gotovo podporo od drža-
ve, zato pa ima država tudi pravico,
da vrši nadzorstvo nad izvrševa-
njem oblasti organov vseh veroizpo-
vedi. Nato je bil k členu 13. sprejet
tudi dodatek, da se prestopki proti
njegovim predpisom kaznujejo samo
na tožbo privatnih oseb in da se tož-
be vlagajo neposredno pristojnim so-
diščem, ki imajo izvršiti preiskavo.
Ustavni odbor je svoje delo dovršil.

Po burni razpravi o kancelara-
grafu je sprejel ustavotvorni odbor
še ostale prehodne odredbe glede
stalnosti sodnikov, glede rešitve
agrarnega vprašanja in glede usta-
novitve gospodarskega sveta. S tem
je delo ustavnega odbora dovršeno
in težisce parlamentarnega življenja
se bo preneslo zopet v plenarne seje.

Plenarna seja ustavotvorne skupščine.

LDU Beograd, 5. aprila. 12. redni
sestanelek ustavotvorne skupščine je
otvoril predsednik dr. Ribar ob 15.15.
Prisotni so bili vsi ministri. Tajnik
dr. Vojislav Janjič je prečital zapis-
nik zadnje seje, ki je bil sprejet brez
izpovedi. Zatem je bil prečitan
ukaz o rekonstrukciji vlade Nikole
Pašića od 26. marca t. l. Potem so se
prečitala poročila o odobrenju od-
sotnosti nekaterih poslancev, nadalje
prošnje in pritožbe, ki so se odkaza-
le pristojnim odsekom. Nadalje se je
prečitalo poročilo imunitetnega odse-
ka glede izročitve posl. Ant. Brandt-
nerja, Ant. Frančiča in Radka Žuniča
sodišču. To poročilo pride na dnevni
red, Zatem so se prečitale razne in-
terpelacije, ki so se odstopile pri-
stojnim ministrom. Tajnik je prečital
poročila ministrov o interpelacijah,
ki pridejo na dnevni red. Nadalje se
je prečitalo poročilo ministra pravde
glede zahteve po izročitvi nekaterih
poslancev sodišču, kar se je odstopilo
imunitetnemu odseku. Prebrala se je
ostavka poslanca dr. Milada Velič-

koviča-Svinjareva in poslanca dr.
Tomislava Tomljenovića na poslanski
mandat modruško-reške županije.
Odstavki sta se odkazali verifikaci-
skemu odseku. Poročevalec verifika-
cijskega odseka je prečital poročilo
verifikacijskega odseka, zatem pa so
se čitali spisi ustavnega odseka, iz
katerih je razvidno, da je ta odsek
dovršil svoje delo. Poročilo ustavne-
ga odseka se bo tiskalo ter razdelilo
med poslance na prihodnji seji. Za-
tem se je določil dnevni red prihodnje
seje, ki je nastopni: 1. Interpelacija
posl. dr. Šima Markovića od 30. ja-
nuarja t. l. radi »obznane« bivše vlade
dr. Vesniča. 2. Interpelacija posl. Mi-
haila Stojića od 31. januarja na mi-
nistra za šume in rude. — Seja se je
zaključila ob 5.45 ter se bo prihod-
nja vršila v petek 8. t. m. ob 4. popo-
ldne z navedenim dnevnim redom.

Mi smo dobili poleg tega še svo-
je izvirno poročilo, ki je mnogo kraj-
še in boljše. — Glasi se: Seja se je
začela ob 15. uri. Konec ob 17. uri.

Poslanci večine.

LDU Zagreb, 6. aprila. Poslanci
vladne večine so pozvani za petek k
seji narodne skupščine, kjer se bo č-
tala interpelacija glede obznane. Pri-
čakovati je na petkovi seji zelo važ-
ne debate in najbrže se bo tudi gla-
sovalo o zaupnici vladi. Po interpela-
ciji dr. Sime Markovića in po odgo-
voru vlade se odgodi seje konstitu-
ante do četrta dne 14. tm., ko bo
splošna debata o ustavi.

Poslanci manjšine niso pozvani.
Ti naj pridejo sami.

Seja bo zelo zanimiva. Policajde-
mokrat Drašković bo odgovarjal na
interpelacijo komunista Markovića
zaradi »obznane«. Pripovedoval bo
strašne stvari. Vse seveda podprto z
dokumenti, tiskanimi in pisanimi in
policajdemokratski časopisi bodo
oznanjali strmečemu svetu, kolikor
se ga še ni izpreobrnilo v »prevrat-
ne elemente«, tako grozodejstva, da
so frizerji že vnaprej sklenili zahte-
vati odškodnino od države za ne-
rrodano »Haarwuchspomade« —

tako bodo lasje rili iz plešastih glav
na komando »plešastih možgan«.

Policajdemokrat Drašković bo
prijavil ta dan patent za »Friedjung«
pomado in »Forgach«-puder.

Od vseh »dokazov«, ki jih ima
baje policija v rokah, ni nihi eden tak,
da bi vzdržal pošteno kritiko na svo-
jo pristnost in istinitost.

Kar ima policija v rokah, ni nič
drugega, kakor podtaknjeno delo pla-
čanih in najetih agent-provokater-
jev.

To se bo vse v kratkem pokaza-
lo. Masaryk in njegova kritika še ži-
vel!

Konferenca „nasledst- venih držav“ v Rimu.

LDU Rim, 6. aprila. Danes dopo-
ldne je konferenca nasledstvenih dr-
žav, na kateri so zastopane Italija,
Avstrija, Madžarska, Jugoslavija,
Poljska, Češkoslovaška in Rumunija,
pričela svoje delo v palači Cighi. Mi-
nister za zunanje posle grof Sforza
je imel otvorilni govor,

LDU Rim, 6. aprila. V nagovoru,
s katerim je italijanski zunanji mi-
nister pozdravil udeležnike konfe-
rence nasledstvenih držav, je izvajal
med drugim: Konferenca mora izvr-
šiti nalogo, ki je določena v st. ger-
mainski in trianonski mirovni pogod-
bi. Najboljše sredstvo, da se zavaru-
jejo upravičeni gospodarski in poli-
tični interesi tukaj zastopanih naro-
dov, je to, da pričnejo med temi dr-
žavami neposredna odkritosrčna
pogajanja. Želim, da bo konferenca
ustvarila atmosfero pametnih in pra-
vičnih dogovorov. Čeprav bodo ti
dogovori trenutno le materijelnega
značaja, bodo vendarle upivali na
politične odnose tukaj zastopanih
držav. Konferenca bo dokazala, da je
v sedanjih družbi gospodarski procvit
enega naroda nemogoč, ako ni v zve-
zi s procvitom sosednih narodov.
Ako bodo sklepi konference pravič-
ni, bo vsak dosegel dva cilja, namreč
da pospešuje gospodarske inte-
rese svoje dežele in da obogati dra-
goceno dedščino moralne odkrito-
srčnosti in nacionalnih tradicij.

Političnega pomena ta konferen-
ca nima, ker ga ne more imeti. Vse
države, ki so na tej konferenci zas-
topane, se gledajo kot pes in mačka
in zato je bedasto govoriti o politič-
nih sporazumih.

Glavna snov, ki jo obravnavajo v
Rimu, je »vzpostavitev gospodars-
skih odnosov«. Na slovenski jezik
prestavljeno se to pravi: vzpostavlje-
tev prajstajbarije.

Francozje in Nemčija.

LDU Pariz, 5. aprila. V proračun-
ski debati v senatu je izjavil mini-
strski predsednik Briand o položaju
napram Nemčiji: Spaaski in pariški
dogovor sta bila poizkus konkorda-
ta z nasprotnikom, ki ga pa je odklo-
nil. Sedaj obstoji samo še versaille-
ska mirovna pogodba. Sankcije se
bodo izvedle. Kmalu se Nemčija ne
bo mogla odtegniti svojim obvezno-
stim. Z vso odločnostjo je poudarjal
ministrski predsednik, da bo Nemčija
čutila močno roko, ako se bo ho-
tela odtegniti svojim obveznostim.
V svojem govoru je Briand nadalje iz-
javil, da je Anglija s sovjetsko Ru-
sijo sklenila trgovinski dogovor.
Francija smatra za boljše, da ne na-
stopi iste poti.

Nato se bavi ministrski predse-
dnik s potovanjem razkralja Karla in
veli: Ako imamo zaveznike, je naj-
boljše sredstvo, da služimo Franciji.
Če spoštujemo obveznosti, ki smo
jih sklenili z Italijo, Češkoslovaško in
Jugoslavijo. Spoštovali smo te ob-
veznosti. Povratek razkralja Karla
na Madžarsko bi bil mogoč povzro-
čiti krvave dogodke. To opravičuje
popolnoma stališče, ki ga je v tej za-
devi zavzela Francija. Briand je kon-
čal z zagotovitvijo, da bo vlada po-
kazala vso odločnost, da zastopa in-
terese Francije.

Ne moremo si kaj, da ne dodamo
tej slovesni izjavi francoskega mini-
strskega predsednika in predsednika
franzoskega lože št. 1. (krajevni od-
bor) nekaj besed komentarja.

Kar se tiče »močne roke«, ki jo
bo čutila Nemčija, je stvar tako in
tako. Mogoče bodo čez nekaj let ču-
tili tudi Francozje »močno roko«, če
ne Nemčije, pa Rusije.

Kar se tiče dogovora Angležev s
sovjetsko Rusijo, pravi francoski go-
spod, da Angležem ne bo sledil. An-
gleži seveda tudi njemu ne bodo sle-
dili, ker so pametni. Rusi seveda še
manj, ker vedo, kdo in kaj so Fran-
cozje in kdo so tisti bankirji, ki no-
sijo danes v Parizu veliki zvonec in
beračijo po Ameriki za pomoč.

Vse to so stvari, ki nas bolj malo
zanimajo. Zanimati bi pa utegnili na-
šo javnost tisti odstavek, kjer govo-
ri francoski gospod o nekih »obvez-
nostih«, katere so sklenili Francozje

z Jugoslavijo. Kdo jih je sklenil? Kdaj
so sklenjene? Zakaj so sklenjene?
Naša javnost o tem nič ne ve in nihi-
če ni dolžan, da pripozna kakšne
»obveznosti«, katerih ni odobrila pa-
rlament, Parlament je edina instance,
ki ima pravico sklepati o stvareh, ki
se tičejo naše krvi in našega premo-
ženja. Kar pa sklepa »beograjska po-
rodica« s Francozi v skritem zatišju
vnanjega urada, nas absolutno nič ne
briga. To je neveljavno in mi tega ne
pripoznamo. Mi hočemo biti gospod-
je v državi in ne francoski kuliji. Ta-
ko pravi loža št. 2 »Velika Moskva«.

Vnanja politika Zedin- jenih držav.

LDU Washington, 5. aprila. Pred-
sednik Harding je, kakor se govori
v poučenih krogih, določil končno-
veljavni program za ameriško zuna-
jno politiko. Ta politika obsega te
točke: 1. Rešitev Knoxove resoluci-
je za sklep posebnega miru z Nem-
čijo; 2. versailleška pogodba se ne
bo ratificirala; 3. Zedinjene države
ne bodo imele nobenega vpliva v se-
danji zvezi narodov; 4. podpiranje
zaveznikov v zahtevi izjave, da je
Nemčija odgovorna za svetovno
vojno; 5. Zedinjene države se ne za-
vežejo za politično ali vojaško zvezo
z Evropo, toda v okviru Knoxove re-
solucije poga naj se izjavi, da sma-
trajo Zedinjene države po ogroža-
nju evropskega miru ogrožen tudi
svoj lastni mir in svobodo in da se
bodo prizadevale najti sredstva, da
se tako ogrožanje prepreči; 6. vzpo-
stavitve diplomatskih odnosov z
Nemčijo in Avstrijo in uvedba pogaj-
anj za nov dogovor in dosego pri-
jateljskih razmer; 7. ohranitev vseh
pravic, privilegij, odškodnin, repa-
racij in koristi, do katerih imajo Ze-
dinjene države po premirju pravico;
8. zadrževanje nemške imovine, za-
plnjene dne 6. aprila 1917 ali poz-
neje, dokler kongres ne odloči o tem.

Hude besede so to, ki prihajajo iz
Amerike. Amerika hoče poseben mir
z Nemčijo. To pomeni, da hoče Ame-
rika trgovati z Nemci brez ovir, ka-
tere hočejo naložiti »zavezniški« Nem-
čiji. Dalje Amerika ne pripozna ver-
sailleške mirovne pogodbe. To je naj-
važnejša točka ameriške in svetovne
politike. Amerika je danes absolutno

gospodar svetovnega denarnega tra-
ga in absoluten gospodar na morju.
Za Nemčijo pomeni ta določba veli-
kanske ugodnosti, tem večjo, ker pra-
vi Amerika, da bo uvedla pogajanja
za nov dogovor. Svojo ostro ost pa
obrača Amerika proti zaveznikom s
tem, da se noče odpovedati svojih
pravic, ki si jih je pridobila z udelež-
bo v svetovni vojni, v korist zavez-
nikom, ampak zahteva za sebe tudi
svoj delež (to se nanaša na petrolej
v Mezopotamiji).

V Ameriki se mudi te dni franco-
ski minister Viviani. Uradna ameri-
ška izjava je najboljši odgovor na
francosko prosjačino in dokazuje
popoln polom in poraz francoske po-
litike. Danes vidi to cel svet, samo
okoli Belgrada je sezidan Kitajski zid
brezmejne neumnosti.

Berači.

LDU Nauen, 6. aprila. Kakor do-
znava Agencija Unigraph iz Wa-
shingtona, je bivši francoski minist-
ski predsednik Viviani naznanil pred-
sedniku Hardingu, da je treba Fran-
ciji ameriške pomoči, če hoče ohraniti
svetovni mir, ker bi Nemčija gotovo
izvajala še silnejši odpor v vpraša-
nju reparacij, če bi Amerika ne ho-
tela sodelovati s Francijo v tem po-
gledu. Francoska vlada želi, da bi
ameriške čete še dalje ostale ob Re-
nu.

Francoska bankirsko-reakcijs-
narna vlada »želi! Kaj »želi? —
berači in prosjači po Ameriki, ne pa
»želi!«

Rudarska stavka na Angleškem.

LDU London, 6. aprila. Stavkajoči ru-
darji so v splošnem mirni. Sedaj je nekaj
rovov, ki pa niso posebnega pomena, po-
pavljenih. V rudokopih delajo prostovoljci
s sesalkami. To pa je vsak dan težje.

LDU London, 5. aprila. »Star« javlja,
da je na Škotskem prišlo do ponovnih spo-
padov med stavkajočimi in delavalnimi
rudarji. Pri tem so se opustile obratne
naprave. Več redarjev in drugih oseb je
bilo ranjenih. Kakor javlja isti list, so se
pri vojski in mornarici ukinili vsi dopusti.
Vsi odsotni vojski in mornarji so bili po-
klicani k svojim oddelkom.

Ali ni to imenitno rečeno (v prvi
depeši): Delo je vsak dan težje?

Govor sodruga Etbina Kristana

na 39. seji v razpravi k členu 65. ustavnega načrta.

Gospodje, meni dokazuje ta člen
najbolje, kakšno disharmonijo ste
zanesli v vso upravo in kako fiktiv-
no ste napravili vso samoupravo s
svojim imenovanjem oblastnega na-
čelnika. Situacija je sedaj taka, da a
priori izgleda, kakor da je država
eno, samouprava pa nekaj povsem
drugega, in sicer: nasprotnega.
Ustvarjena je sugestija, da mora biti
med obema nasprotje, in v tem po-
ložaju se prihaja z nekakšnim vetom,
o katerem ne more biti dvoma, da se
lahko pri vseh mogočih prilikah
zlorablja in ki se bo gotovo tudi v
resnici zlorabljal. Kajli, gospodje,
vlada gotovo ne bo za šefe oblasti
imenovala ljudi iz tistih strank, ki
imajo večino v oblastni skupščini,
ampak iz tiste stranke, iz katere je
sama izšla. To pa pomeni nadalje,
da bo oblastni načelnik smatral za
državne interese tiste, kar so v re-
snici interesi njegove in vladne
stranke. Po tem pa tudi ni pričako-
vati nič drugega, kakor da bo na-
sprotoval vsemu, kar prihaja iz
skupščinskih strank in kar se ne
vklapa s simpatijami vladajočih
strank. Na ta način so šikane nez-
ogibne, in iz tega bo nastalo toliko
nasprotij, da ne bo moglo biti ko-
ristno ne državi ne edinstvu, ampak
bo od tega sama škoda. (Dr. Žerjav:
Mi mislimo, da bodo oni nevtralni.)

Gospod doktor, Vi tako mislite, am-
pak tako idealno nevtralnimi ljudi ni
na svetu. Treba bi bilo vendar že
enkrat jemati take ljudi, kakršni so
po človeški naravi, ne pa graditi na
predpostavki, da imamo opraviti z
angeli, ki so prišli v službo naše
vlade. Rad bi videl, da mi pokažete
le eno vlado, ki se je znala tako pre-
magovati, da ne ib bila nikdar po-
stavila svojih interesov pred druge.
Tako bo delal vsak, ki pride; vsak
bo imenoval svoje predstavnike, da
zastopajo njegove interese.

Včeraj sem dejal, da obstaja tu-
kaj strah, in ta se izraža tudi sedaj
v tem, da se ljudje boje, da izvoljen
predsednik ne bi mogel razumeti
državnih potreb in delati v interesu
države. Ne vem, odkod prihaja ta
strah, ne vem, zakaj ne bi mogel
predstavnik ali načelnik, ki ga izvoli
narod, povsem dobro zastopati in-
terese tega ožjega dela naroda, ob-
enem pa tudi priznavati državne in-
terese. Če bi bili sklenili, kar smo v
tem oziru predlagali, bi se lahko
spoznale v tem, da se v resnici
slučajih takemu predsedniku prizna
neka pravica veta, in umevno je, da
se v takih slučajih ne bi bilo treba
preveč bati zlorabljanja te pravice,
zakaj izvoljen funkcionar bi pač pa-
zil na to, da ne bi po nepotrebnem
prihatal v nasprotje z ljudmi, ki so

ga postavili na to mesto. To bi se lahko še bolj zagotovilo, če bi se bil sprejel naš predlog, da se prizna narodu bolj direktni vpliv na zakonodajstvo in upravo na ta način, da se vpelje pravica referendumu. Gospodje, včasih slišim ponosne glasove o našem narodu, toda kadar bi bilo treba, da se izvajajo posledice, tedaj ta narod naenkrat nič ni vreden, ni zrel in kdove kaj še ne. Gospodje, če ta narod res v nekaterih krajih še ni politično dovolj izšolan, kar je navsezadnje mogoče, je vendar res, da bo tem bolj dozoreval, čim več bo imel stika s temi opravki. Če bi bili sprejeti ta referendum, bi se lahko sprejel tudi veto. Tedaj bi se narod lahko zainteresiral za reči, ki se ga tičejo, in enkrat bi vendar doživel čas, da ne bi mogli nekateri profesionalni političarji vlačiti celih narodnih skupin za nos, ker bi narod tedaj sam prav dobro vedel, zakaj da gre. Kakor pa se daj stvari stoji, bo imenovan funkcionar smatral interese svoje vlade in svoje stranke za državne interese, in har-

Reakcionarnost osnutka o delavskem zavarovanju.

Reakcionarnost vladajočih strank povzroča že ogorčenost celo v buržoaznih krogih.

Mi smo o osnutku delavskega zavarovanja, kakor ga predvideva vlada, že poročali. Danes pa podajemo sodbo o tem osnutku, kakor jo je izrazil meščanski list »Trgovca« z dne 17. pr. m., da pokažemo, kako celo buržoazija sama misli o delavskem zavarovanju.

List piše:

»Vlada priznava, da je zakon o delavskem zavarovanju v Sloveniji najbolj in najhumanejši. Toda kljub temu tega zakona ni sprejela, temveč izdeluje novega, konservativnejšega in slabšega. Zakaj? Ali morda le zato, da država, ki izdaja za vojaštvo dve in pol milijarde, za vere 80 milijonov, za muslimanske glasove eno milijardo, za razne odvisne komiteje v inozemstvu na stotine milijonov dinarjev, na agrarne reforme ogromne množine denarja prišteje nekaj pri najbolj potrebnih ureditvah so-

monija, ki je potrebna za uspešno upravo, bo na ta način nemogoča.

Čudim se zlasti tistim gospodom, ki so živeli v avstro-ogrski monarhiji, posebno še tistim, ki prihajajo s Hrvaškega, pa se nočejo spomniti, kako je bilo, ko so tam imeli ekspozente budimpeštanske vlade in njih komisarije, pa so morali plesati kakor so oni svirali. Sedaj hočete, gospodje, da se napravi nekaj podobnega tudi v naši državi. (Medklic: Komisarije hočete.) Da, nič drugega ne bi bilo, kakor komisariji, ki nikakor ne bi mogli imeti čuta, da so eno s tisto oblastjo, s tistim okrajem ali s tisto občino, v kateri živijo. Smatrali se bodo za nekakšne zapovednike in mislili bodo, da morajo vedno prežati na priliko, da morejo udariti. Zato bi priporočal, gospodje, da bi vendar dobro premislili, preden ustanovite take nevarne reči, in da opustite take eksperimente, ki jih bo moral plačevati narod, ki jih boste pa naposled tudi sami poplačali v svojih strankah in s svojimi političnimi interesi.

cijalnega življenja v tej napredni državi? Ali se g. minister za soc. politike ni mogel ozirati na načrt zakona, ki ga je izdelal g. Korač? Ali je to morda posledica Draškovičeve »Obznanje«, ki bije na ta način tako delodajalce, kakor delavce same?

Dalje pravi:

»Ravnatko je odprto vprašanje, zakaj se poljedelski delavci oproščajo obveznega zavarovanja, in zakaj se tudi kmetje oproščajo prispevkov k zavarovanju, dočim ni glede obrtnika, drugega delodajalca in delavca prav nobenega ozira?

Kardinalna napaka celega načrta pa je prav v tem, da pri njem niso sodelovali niti delavski, niti delodajalski zastopniki, kojih interesi so pri tem največje tangirani.

Ta sodba meščanskega lista o načrtu delavskega zavarovanja, kakor si ga je zamislila vlada, menda vladino reakcionarnost že dovelj označuje. — O stvari sami bomo pa že še ob priliki izpregovorili.

Politične vesti.

Uradni dementi. Presbiri javlja uradno: Nekateri tujezemski listi so pri nesli vest, da je regent odpotoval v Bukarešto. Presbiri je pooblaščen izjaviti, da so te vesti neosnovane. — Vest, da je prišel v Ljubljano agent Silberstein, tudi ne odgovarja resnici.

Skupni nastop demokratov in samostojnežev pri občinskih volitvah. Kakor poročajo demokratiški časopisi, bodo demokratje po vaških občinah, kjer imajo manjšo število pristašev, pri občinskih volitvah s samostojneži skupno nastopili. — Na tem primeru se zopet jasno kaže, da samostojneži niso nič drugega kakor navaden privesek demokratov, ki le-tem omogoča, da kljub svoji veliki manjšini uveljavijo svoj vpliv tudi v podeželskih občinah.

Občinske volitve v celjskem političnem okraju se vrše: v sodnem okraju Gornji Grad 4. maja, Šmarje 7. maja, Celje 10. maja, Laško 12. maja.

Nosilec kandidatske liste JDS v Mariboru je dr. Vladimir Serbec.

Nova stranka. Djordje Čokorilo, znan Velesrb, direktor »Srpske Zore«, je ustanovil na razvalinah Srpske Narodne organizacije novo politično stranko pod imenom »Srpska stranka«. V njej se bodo združevali vsi Srbijanci, ki stremijo za vzpostavitvijo Velike Srbije. To stranko bodo podpirali listi »Balkan«, »Srpska Zora« »Pijemont« in »Srpska Riječ«.

Volitve v albanski parlament so se nedavno izvršile z znano opozicijskimi struk.

Dnevne vesti.

Ljubljanski mesarji so nehali štrajkati. Mestno tržno nadzorništvo je ukinilo maksimalne cene. Mesarji so si izbrali ravno čas pred volitvami za štrajk.

Ponarejalci mleka pred sodiščem. Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem je bila včeraj dopolnena zanimiva kazenska razprava proti ponarejalcem in krševalcem mleka, katero je moral ljubljanski konzument kupovati za drag denar. Pred sodnikom se je moralo zagovarjati deset oseb,

prodajalk mleka in okoličanskih mlekaric, ki so izvrševale razne manipulacije z mlekom. Vse obtožbe so izgovarjale, da so prodajale tako mleko, kakoršno so dobile od svojih prodajalk. Mlekarice iz okolice pa, da je bilo mleko »pošteno«. V sobi št. 28 je bilo med razpravo mnogo vika in krika, prepira in špetira, kajti vse obtožbe so se čutile nedolžne. Sodnik je izrekel sledečo sodbo: »Zaradi malomarnosti pri prodaji ponarejenega mleka so obsojene: Antonija Lotrič iz Florjanske ulice in trgovka Antonija Ješe na Rimski cesti, vsaka na 100 K denarne kazni ali 10 dni zapora, Ana Cotman v Gradišču na 80 K ali 8 dni, Ferdinand Neržima na 100 K ali 10 dni, Mihael Kušar iz Podutika na 80 K ali 8 dni, Antonija Mrhar z Ježice na 150 K ali 15 dni, Ana Čamerlik iz Gornje na 150 K ali 15 dni in Franciška Podgoršek iz Bukovce pri Vodich na 200 K ali 20 dni. Poslednja je bila zato tako občutno kaznovana, ker je pridelala mleku 45 % vode. Vsi obsojenci so sprejeli sodbo z veliko nevoljo in so proti sodbi protestirali. Sodnik pa jim je z mirno zavestjo odgovoril: »Veste! Sam vedno dobivam mleko, v katerem je polovico vode notri.« Obsojenci so brez ugovora umolkli in zapustili sobo. Proti trem obtožencem je bila razprava preložena.

Dopis iz deželne bolnišnice v Ljubljani. Uredništvo je prejelo iz deželne bolnišnice dopis z množičnimi podpismi bolnikov in osebja pri četem, okulističnem oddelku, dopis, ki je namenjen objavi na naslov deželne vlade, oziroma zdravstvene agende. Dopis pravi, da je danes še javna tajnost, da primarij tega oddelka dr. A. Botteri odide v Zagreb. Njegov asistent je bil doslej dr. Leopold Ješe. Javna tajnost je danes baže tudi to, da se namerava na mesto dr. Botteri-ja imenovati nekoga starejšega zdravnika. V tem slučaju bi oddelku izgubil tudi še drugo najboljšo svojo moč, dr. Ješeta. Dopis se zavzema za raznimi dokazili za nalezčenje dr. Ješeta primarijem tega oddelka, navajajoč požrtvovalnost in opisujoč skrbno zdravniško delo tega zdravnika-specialista. Opozarja in prosi kompetentne kroge, da se imenuje novim primarijem edino do sedanjih primarijev asistent dr. Ješe, kar bo

edino v velik interes vseli na obeh bolnišnicah. H koncu dopis še pripominja, da tu nikakor ne gre za kako osebnost, temveč edino za objektivno stvar; in četudi podpisanci niso niti najmanj pozvani v to, da bi kvalificirali zdravniške zmožnosti, vendar vedo, da bi bila vsaka neumesnost pri takem imenovanju v škodo le bolnikom samim, katerih je dnevno do 130 na tem oddelku. Blagovoli torej kompetentna oblast vzeti na znanje in v upoštevanje.

Nekaj, kar bi se že lahko enkrat odpravilo. — Ko sem v nedeljo predpoldne prodajal dolgčas po ljubljanskih ulicah, sem videval mlade parčke, ki so ponujali pasantom cvetlice in drugo. Nehote sem se spomnil na nesrečni vojni čas, ko so se skoro vsako nedeljo in praznik prirejali razni takozvani cvetlični dnevi v prid različnim rudišim, zelenim in drugim krljem. Prijatelj, katerega sem v mestu srečal, mi je povedal, da se gre sedaj za »cetičarjanski savez«. — Dobro, jaz nimam nič proti temu, ako se nabira v res dobrodelne namene, pač pa sem mnenja da bi se to lahko aranžiralo na drugi način. Poslalo naj bi se bankam, uradom, trgovinam, tovarnam itd. nabiralne pote in stavim glavo, da bi ta način pobiranja imel večji gnetni uspeh kakor pa »cetičarje« po ulicah, ki je za vsakega nadležno. Da mene niso parčki s fehtanjem nadlegovali, se imam zahvaliti edino le dejstvu, da sem imel na glavi — ker nimam drugega — star oguljen klobuk, ki je parčke odganjal od mene, kakor nekako strašilo. Star klobuk ima tudi svoje dobre strani.

Uporaba šolskih prostorov. Vlada je sklenila, da se smejo šolski prostori uporabljati na polju umstvenih in gospodarske prosvete pod vodstvom učitelstva. Telovalnice služijo le namenu šolske telovadbe in telovadnim društvom. Uporaba šolskih prostorov za politične shode in sestanke je splošno prepovedana.

Točenje in prodaja alkoholnih pijač. Naredbi o točenju in prodaji alkoholnih pijač je deželna vlada razveljavila. Izdelala bo novo naredbo, s katero bodo izdani strogi predpisi proti pijačevanju.

Elektrarna na Završnici. Deželni elektrarni na Završnici je deželna vlada dovolila, da najame za razširjenje omrežja posojilo 4.000.000 K.

Dobava drv za državne urade. »Dioničko društvo za industrijo drva v Zagrebu« je dobavljalo v preteklih dveh letih iz gozdov v črnogorijskem okraju drva za državne urade in državne uradnike. Ker se je izkazalo, da je ta način dobave drv ugoden, je deželna vlada pooblastila gradbeno direkcijo, da sklene tudi za tekoče leto z imenovano tvrdko pogodbo za dobavo 10.000 kub. metrov drv po ceni 185 kron za 1 kub. meter.

Mesto ravnatelja zdravilišča v Rogaske Slatini je deželna vlada razpisala, in sicer s 1. majem. Zdraviliškemu svetu bo pridelen svet kot posvetovalni organ.

Pravilnik o državnih avtomobilih za osebno uporabo. Beograjske »Službene Novine« objavljajo pravilnik o državnih avtomobilih za osebno uporabo. Po tem pravilniku imajo resortni ministri pravico do dveh avtomobilov: enega za redno uporabo in enega ki služi, za rezervno. Ministrstvo zunanjih zadev pa razpolaga še s tretjim avtomobilom, ki naj služi za uporabo tujim osebnostim, ki pridejo v Beograd po službenem poslu. Razen ministrov imajo pravico do enega državnega avtomobila komandanti armij, načelniki generalnega štaba in dvorna adjutantura, nadalje ban in predsedniki pokrajinskih vlad, komandanti divizijskih oblasti, komandant mesta v Beogradu, komandant žandarmerije v Beogradu, policijski ravnatelj, direktorji stavbenih direktij in vladni komisar za južno Srbijo. Vsi avtomobili, ki niso predvideni v tem pravilniku, se morajo takoj na javni dražbi v korist države prodati. V interesu varčnosti se odpusti iz državne službe vse osebe, katero bi postalo nepotrebno vsled redukcijnih prevoznih sredstev. Ta pravilnik je stopil s 1. aprilom v veljavo. — Ugotavljamo, da finančni minister še zmirom »štedi«. Misli si je: Da bo volk sit in krava cela.

Invalidi, voj. vdove in sirote. Splošna org. voj. invalidov, vdov in sirot za Slovenijo-poverja, za Ljubljano in okolico vabi vse člane in članice na sestanek, ki se vrši danes dne 7. aprila ob 8. zvečer v restavraciji Zlatorog. Na dnevnem redu je volitev delegata za občni zbor centrale ter sestava kandidatske liste odbornikov za bodoči centralni odbor.

Vintgar. Generalni komisariat za turistični promet v Sloveniji opozarja, da so mostovi in galerije v Vintgarju vsled jensenske povodnji v tako slabem stanju, da je nevarno hoditi skozi sotesko. Občinstvo

in izletniki se opozarjajo naj ne hodijo skozi Vintgar dokler se ne popravi pot, ker se lahko pripetijo nesreče.

Koncert ljubljanskega učiteljskega pevskega zbora priporočamo splošno vsemu občinstvu. Prireditev bo nudila nekaj lepega. Vstopnice so v prodaji v »Učiteljski knjigarni« Franciskanska ulica 6, zvečer pa v Unioni.

Na Mrzlici sta bili lovsko koča in ona Slov. plan. društva v par letih že večkrat izropani. Tako je bilo ulomljeno zopet letošnjo Veliko noč v lovsko kočo. Tat je sesul steno ter odnesel tri odeje (dve sta zaznamovani na raznih mestih z velikim R s temnordečo barvo), dalje sekuro in stare, velike hlače iz svetlega blaga. Kdor pripomore, da se tega lopova prime, mu izplačamo 1000 (tisoč) kron nagrade z zagotovilom, da ostane njegovo ime — ako želi — tajno. Miloš Roš v Hrastniku.

Slabo vsled srčne napake. Uradnici »Ljubljanske kreditne banke« Miroslav Jebačin iz Zgornje Siške je v uradu vsled srčnega napada prišlo tako slabo, da je padla v nezavest in so jo morali prepeljati v javno bolnico.

Pokvarjena moka. Ravnatelj »Žitnega zavoda« Gabrijel Erzlin, je bil obsojen na petdeset kron denarne kazni ali 5 dni zavora, ker je žitni zavod prodajal pokvarjeno moko. V moki je bilo mnogo stročnic in celo pepel. Ravnatelj je sodniku predložil vse mogoče izgovore. Tako je skušal z nekakimi zofizmi izpodbijati eksaktnost kemične analize. Umevno! Če kapitalistu rezultat eksaktne preiskave ne ugaia, pa ugovarja eksaktnosti! Dalje je povsem nehalno zvrčal krivdo na svoje podrejene organe, zakar za je funkcionar državnega pravdnštva dobro zavrnil s Knezovo ačero.

Trgovčeva prevzetnost. Proletarska žena Ivanka Kavčič, stannjoča v Cerkveni ulici, je nedavno pri veletrgovcu in volnem dobijkarju Andreju Sarabonu nakupila za večji znesek raznih živil in drugih potrebščin. Kupila je tudi kilogram soli po 7 K 40 v. Doma je skuhalo za družino kosilo in s kupljeno soljo solila. Kosilo pa je bilo neužitno. Spekla je kruh, a s to soljo soljeni kruh je postal popolnoma neužit. Pogledala je pri Sarabonu kupljeno sol bolj natanko in spoznala, da je dobila mesto soli »sodor«. Sla je k Sarabonu, da bi sol zamenjala. Toda naduti trgovec jo je osorno nagnal in poklical celo stražnika, da bi »goljufico« aretirali. Sarabon, ki misli, da je vsemogočen potentat na zemlji, bo imel opravka z dobrim in svobodnim sodnikom.

Belgrajski učitelji in učiteljice so se pod vodstvom nekega profesorja začeli vsi učiti slovenski jezik.

Ruski ubežniki. Minister za notranje zadeve je vsem upravnim oblastem, kjer je kaj ruskih ubežnikov, zapovedal, da le tem ne smejo izdajati dovoljenja za potovanja po državi.

Premog. Stranke, ki imajo karto A ali B bivše ubožne akcije, dobe na nakaznice mestnega magistrata za vsako rodbino po 150 kg premoga za 16 K. Vse stranke z izkaznico A in one stranke z izkaznico B, kojih rodbinsko ime pričenja z začetno črko A ali B, naj se zgledajo danes 7. one z začetno črko C, Č, D v torek 12., s črko E, F, G, H v sredo 13. in I, J, K v četrtek 14. t. m. pri mestnem magistratu.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Opozarjamo na diskusijski večer, ki se bo vršil v petek, dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani »Mestnega doma«. Dnevni red je zelo važen.

Iz strok. organizacije.

Natakarji pozor! V kolodvorski restavraciji v Sisku so natakarji pustili na cedilu restavracija Vinko Mlekusa, ker se ni mogel odvaditi raznih brutalnostim napram svojim uslužbencem, Natakarji vseh krajev naj temu gospodu ne nasadejo, ako bi koga hotel vabiti, da stopi pri njem v službo.

Občni zbor podružnice oblačilnih delavcev v Ljubljani se bo vršil danes ob 7. uri zvečer v mali dvorani »Mestnega doma«. Dolžnost članov in članic je, da se ga polnoštevilno udeležijo. — Tajnik.

Vestnik Svobode.

Propagandna podzveza »Svoboda« ima sejo danes ob 7. zvečer v Šel. ul. Prosin. sodruge, ki so bili izvoljeni v podzvezo, da se točno in zagotovo udeležijo te kratke in nad vse važne seje!

Gospodarstvo.

— Tobačna kultura. Monopolna uprava je v celjskem sod. okraju dovolila 74 posestnikom gojiti 218.900 sadik tobaka za sadilno leto 1921. Največ se ga bo saadilo v Št. Peterski občini, kjer se je poskusni nasad lanske leto najbolj obnesel. Sadilci se v lastnem interesu in v interesu kadilec opozarjajo, da ne gnojijo z gnojico ali straniščno, akoravno to gnojilo rast tobaka pospešuje — ker bi kakovost tobaka trpela.

Zamenjava črnogorskih perperjev. Gospodarsko-finančni komite ministrstev je, kakor doznava »Večer«, sklenil zamenjati perpere z dinarji v relaciji 1 : 4. — Vprašanje nežigosanih kron v osvobodnem ozemlju še ni rešeno.

Razširjenje prometa. Dopisnik »Riječ« javlja, da se pri ministrstvu za prolet vrši seja ravnateljev vseh železniških ravnatelstev, na kateri se razpravlja o ureditvi in razširjenju našega prometa.

— Angleži prevzamejo avstrijske, madžarske in češke železnice. Beogradski Dnevnik piše: Kakor poročajo z Dunaja, namerava prevzeti neka angleška finančna skupina v svoje roke vse avstrijske, češkoslovaške in madžarske železnice. Tako si žele Angleži na vseh prometnih poteh Srednje Evrope zasigurati vpliv na nje.

— Rusija zmaga! V Parizu se je osnovala družba za obnovo trgovine med Francosko in Rusijo. Družbi načeluje senator Hulens. Trgovinski promet naj bi se vršil preko Poljske.

Sport.

Tekme v Splitu. 25. marca: Simering-Wien—Hajduk, Split 2—1. 27. marca: Simering-Wien—Hajduk Split. Igra se je končala z pretepom, kateremu je naredila konec policija. Tekme v Mariboru: 3. aprila: Svoboda Ljubljana—Maribor 1—2, tekma brez posebnosti. 4. aprila: Svoboda Ljubljana—Maribor 0—1. Bolj napeta od prvega dne in skoraj surova. Tekme v Ljubljani. 3. aprila: Kombinirano moštvo—Ilirija 1—7. 4. aprila: Hermes—Ilirija rez 2—4. Tekme v Zagrebu. 3. aprila: Gradjanski—Konkordija 0—1. Prvenstvena v sportnem oziru krasna tekma. Zaznamovati je da je Gradjanski nosil prvenstvo v Zagrebu.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENIM ZAVEZOM

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA. ZA SHODE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Proda se več različno

hišne oprave

po nizki ceni na Sv. Petra nasipu št. 49.

Nekaj spretnih starejših železolarjev se pod dobrimi pogoji tako sprejme. Ponudbe na: Osječka Ljevaonica željeza i tvornica strojeva d. d. Osijek.

Švedski semenski oves priporoča trgovina SEVER & Ko, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Kapital: 20.000.000 Kron.

Slovenska eskomptna banka

Rezerve okrog 6.000.000 kron.

Interesna skupnost s »Hrvatsko eskomptno banko« in »Srpsko banko« v Zagrebu. Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut, — Eskompt menic, terjatev, faktur — Akreditivi — Borza.